

การศึกษาทางอนุกรมวิธานของพรรณไม้ต้นและไม้พุ่ม
ในเขตพระราชฐานนิเวศน์มฤคทายวัน จ.เพชรบุรี

มลฤทัย พลชัย

อาจารย์ที่ปรึกษา : รศ. วิยดา เทพหัตถ์

วิทยาปฏิบัติ ปีการศึกษา 2542

ภาควิชาพฤกษศาสตร์ คณะวิทยาศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

บทคัดย่อ

จากการศึกษาทางอนุกรมวิธานของพรรณไม้ต้นและไม้พุ่มภายในบริเวณเขตพระราชฐานชั้นในของพระราชนิเวศน์มฤคทายวัน อ.ชะอำ จ.เพชรบุรี เริ่มดำเนินการตั้งแต่เดือนมิถุนายน 2542 ถึงเดือนกุมภาพันธ์ 2543 โดยทำการสำรวจและเก็บตัวอย่างพันธุ์ไม้ในพื้นที่ พบพรรณไม้ต้นและไม้พุ่มจำนวนทั้งสิ้น 71 ชนิด จัดอยู่ใน 39 วงศ์ 68 สกุล และนำมาศึกษาทางพฤกษอนุกรมวิธานอย่างละเอียดจำนวน 30 ชนิด ในจำนวนนี้จัดเป็นไม้ต้น 26 ชนิด ไม้พุ่ม 4 ชนิด วงศ์ที่พบมากที่สุด คือ วงศ์ *Caesalpinaceae* และ *Moraceae* มี 3 สกุล 5 ชนิด และ 2 สกุล 5 ชนิด ตามลำดับ สามารถจำแนกพรรณไม้ตามระยะเวลาปลูกได้ดังนี้ เป็นพรรณไม้ที่มีอยู่เดิมก่อนการสร้างพระราชนิเวศน์ฯ พ.ศ. 2466-2467 จำนวน 15 ชนิด มีการปลูกเพิ่มเติมภายหลังจากการสร้างพระราชนิเวศน์ฯ พ.ศ. 2468-2530 จำนวน 7 ชนิด และนำมาปลูกในระหว่างการบูรณะซ่อมแซมพระราชนิเวศน์ฯ พ.ศ. 2530-ปัจจุบัน 8 ชนิด พรรณไม้ที่นำมาศึกษาอย่างละเอียดทั้ง 30 ชนิดนี้ เป็นพืชสมุนไพร 19 ชนิด เป็นสีย้อม 14 ชนิด เป็นอาหาร 14 ชนิด และเป็นพืชมีพิษ 2 ชนิด คือ ร้าเพย (*Thevetia peruviana* (Pers.) K. Schum.) ซึ่งมีอยู่เดิมก่อนการบูรณะซ่อมแซมพระราชนิเวศน์ฯ ส่วน ลั่นทม (*Plumeria obtusa* L.) นั้นมีการนำมาปลูกเพิ่มเติมในบริเวณที่พืชชนิดอื่นๆ ไม่สามารถเจริญได้ดี เช่น ระหว่างทางเดินลงสู่ชายหาด ในการศึกษาครั้งนี้ ได้จัดทำรูปวิธานจำแนกชนิด เขียนคำบรรยายลักษณะอย่างละเอียด ระบุตำแหน่งของพรรณไม้ที่ปลูกในเขตพระราชนิเวศน์ฯ และยังมีภาพสีและภาพวาดลายเส้นของพรรณไม้ทั้ง 30 ชนิด ตัวอย่างพันธุ์ไม้แห้งเก็บรักษาไว้ที่พิพิธภัณฑ์พืช ศ.กสิน สุวตะพันธุ์ ภาควิชาพฤกษศาสตร์ คณะวิทยาศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

**Taxonomic studies of trees and shrubs
in Phra Ratcha Niwet Maringdayawan, Petchaburi Province**

Monruthai Polchai

Advisor : Assoc.Prof. Wiyada Thephuttee

Senior Project, Academic year 1999

Department of Botany, Faculty of Science, Chulalongkorn University

ABSTRACT

The taxonomic study of trees and shrubs in Phra Ratcha Niwet Maringdayawan, Petchaburi Province, was conducted during June, 1999 – February, 2000. Seventy-one species belonging to 68 genera, 39 families, were found. Thirty species were selected for detail study. Of which, Caesalpiniaceae and Moraceae are highest in number of species founded : 5 species in 3 genera and 5 species in 2 genera, respectively. Of 30 species studied, 26 are trees and 4 are shrubs. These species were planted at different time periods. There are 15 species existing before the building was constructed in 1923-1924. During 1925-1987, 7 more species were added. During renovation from 1987 to 2000, 8 more species were introduced into the palace. These 30 species of plants might serve different purposes, including, for medicinal plants 19 species, and for dyes and food 14 species. It is noteworthy that of 30 species, 2 are poisonous plants. Of which, one, *Thevetia peruviana* (Pers.) K. Schum., pre-existed before construction of the palace whereas the other, *Plumeria obtusa* L., might intendely be planted in place where no other plants could not grows well, e.g. along covered-way to the seaside. In this work, key to the species and full description of all 30 species studied, as well as planting sites in the palace, and photographs and illustrations were made. All voucher specimens were deposited at the Professor Kasin Suvatabhandhu Herbarium, Department of Botany, Faculty of Science, Chulalongkorn University.